

**Riktlinjer för hantering av
kongressens beslut om partiskatt
PS 2022**

Ur partiets stadgar:

§ 127. Partiföreningar och distrikt kan besluta om regler som innebär att partiets parlamentariskt förtroendevalda rekommenderas att betala en viss del av erhållna arvoden till partiet.

Partiet motverkar att politiskt förtroendevalda berikar sig på förtroendeuppdrag. Samtliga kandidater till politiska förtroendeuppdrag för partiet som innebär större ekonomisk ersättning, skall för att få kandidera skriva kontrakt om att, i händelse av att kandidaten blir vald och får inkomster på grund av sitt förtroendeuppdrag – under och efter uppdragets genomförande – månatligen efterskänka alla inkomster från fasta arvoden överskjutande 45% av inkomstbasbeloppet netto, till partiet.

Partiskatten från riksdagsledamöter, Europaparlamentariker och från uppdrag i Sveriges kommuner och regioner (SKR) tillfaller partiet på riksnivå. Partiskatten från regionuppdrag tillfaller distrikten. Partiskatten från kommunuppdrag tillfaller – om inget annat beslutats på distriktsnivå – partiföreningen i fråga. Valberedningar på respektive nivå skall få del av redovisning av vilka som betalat in sin partiskatt under innevarande period. Inbetald partiskatt skall vara offentlig. Partistyrelsen, eller verkställande utskottet på partistyrelsens uppdrag, fastställer anvisningar för hur partiskatten skall hanteras.

Vänsterpartiets partiskatt är viktig av två skäl.

För det första är vi ett parti för rättvisa och jämlikhet. Vi anser inte att folkets företrädare skall leva på en nivå som skiljer sig för mycket från medborgarna. Vi vill att detta skall genomsyra också vårt eget parti. Många människor ger av sin tid till politiskt engagemang i Vänsterpartiet utan ersättning, eller till mycket ringa ersättning. Det är rättvist att de som har inkomster via sitt engagemang i Vänsterpartiet också delar med sig till partiet.

För det andra är partiskatten en viktig inkomst för partiet. Vi försöker på många sätt att öka partiets självfinansiering. Partiskatten är en av de bästa möjligheterna, eftersom den, konsekvent tillämpad, innebär stora inkomster.

Det är viktigt för partiskattens legitimitet att den tillämpas rättvist, att principerna är tydliga och att pengarna används på bästa sätt. Kongressens beslut från 2012, att i stadgarna införa konkreta regler avseende partiskatten, dess storlek och på vilken nivå skatten uttas, är tydligt.

I dessa riktlinjer försöker vi besvara de frågor som ställts angående tillämpningen av partiskatten, men det går inte att garantera att alla aspekter och tolkningsfrågor fångats upp. Den mångfald vad gäller arvodering av politiska uppdrag som finns (delade uppdrag och delade arvoden, fasta arvoden och sammanträdesarvoden, olika kommunalskatt, ev kyrkoskatt etc.) gör att det är svårt att förutse alla tillämpningsproblem som kan uppkomma. Ta gärna kontakt med partikansliet om ni har frågor (partiradgivningen@vansterpartiet.se)! Partistyrelsen kommer att revidera och förtydliga riktlinjerna vid behov och alltid inför en ny mandatperiod.

1) Beräkningsgrund

I stadgarna anges att fasta arvoden som netto (efter skatt) överstiger 45% av inkomstbasbeloppet skall erläggas i partiskatt. I beräkningsgrunden för partiskatten skall ingå årsarvoden till kommunalråd, regionråd, oppositionsråd, gruppleddare, riksdagsledamot och Europaparlamentsledamot samt eventuella andra uppdrag med motsvarande arvodesnivå.

Tillkommande arvoden för uppdrag knutna till uppdraget, t.ex. talmansarvode, arvode till ledamot av riksdagsstyrelsen och arvode till ordförande eller vice ordförande i utskott, samt arvoden för andra centrala uppdrag, t.ex. styrelse- och utredningsuppdrag, räknas in i underlaget. Detsamma gäller motsvarande arvoden till region- eller kommunalråd. (*Räkneexempel A nedan*).

Den som inte omfattas av 45%-regeln och har andra uppdrag på riksnivå, t.ex. i kommitté (statlig utredning), styrelse eller inom SKR, betalar 10% av det utbetalda arvodet till partiet centralt.

Den lokala rekommendationen om t.ex. 10% tillämpas inte på den del av det utbetalade arvodet som understiger 45% av inkomstbasbeloppet, det är bara beloppet över 45% av inkomstbasbeloppet som betalas in som partiskatt.

För dem som har uppdrag som ger nästan, men inte fullt 45% av inkomstbasbeloppet efter skatt bör särskilda överenskommelser/rekommendationer tas fram för att undvika orimliga tröskeleffekter.¹

Partiförening eller distrikt ska inte ta ut ytterligare partiskatt utöver den stadgereglerade på arvoden över 45% av inkomstbasbeloppet netto.

För den som arvoderas för ett förtroendeuppdrag på deltid och som därutöver har inkomst från annat arbete eller verksamhet påverkas nettot – även nettot från arvodet – av hur stor den andra inkomsten är. Det gör beräkningen komplicerad. Det enklaste är om partiskatten bestäms till den andel av partiskatten för ett heltidsarvode som motsvarar uppdragets andel av heltid. Ett kommunalråd på 50% betalar 50% av den partiskatt hen skulle betalat om hen hade uppdraget på heltid. (*Se räkneexempel B nedan*)

För den som har en andel av ett heltidsarvode, men fullgör uppdraget på heltid sänks inte brytpunkten.

2) Inkomstgaranti och visstidspension

En riksdagsledamot som avgår före 65 års ålder efter minst tre års sammanhängande tjänstgöring har rätt till inkomstgaranti. Garantins nivå beror bl.a. på den f.d. ledamotens ålder och antal år i riksdagen. Inkomstgarantin baseras på ett garantiunderlag som är beräknat på det arvode och vissa tilläggsarvoden ledamoten haft närmast före avgången. Storleken på inkomstgarantin är också beroende av eventuella inkomster som den före detta ledamoten har. Som mest uppgår garantin till 66 procent av garantiunderlaget och det efter sammanlagt tolv års tjänstgöring. Om den före detta ledamoten har andra inkomster minskar garantibeloppet enligt

¹ Till exempel att den som får ut exakt 45% av inkomstbasbeloppet efter skatt betalar noll kronor i partiskatt, medan den som får ut en krona mindre betalar 2900 kr i månaden, alltså en regressiv beskattning.

vissa regler. Inkomstgarantin skall inte sammanblandas med ålderspension för tiden som riksdagsledamot, som hanteras i annan ordning liknande den för löntagare.

Vänsterpartiet jobbar aktivt för att inkomstgarantin skall begränsas betydligt såväl avseende nivåer som längd på tiden då den kan utbetalas. Tills så sker skall den som utnyttjar inkomstgaranti som tidigare ledamot för

Vänsterpartiet:

- Aktivt söka jobb eller annan full försörjning
- Skriva in sig på arbetsförmedlingen
- Ta hjälp av riksdagens erbjudande om jobbcoaching
- Betala partiskatt på sin inkomstgaranti enligt samma regler som för arvoden.

Det åligger den tidigare ledamoten själv att tillse att dessa riktlinjer följs.

Dessa riktlinjer tillämpas även för f.d. kommunalråd och motsvarande som erhåller visstidspension.

3) Lokal och regional partiskatt på sammanträdesarvoden m. m.

Den partiskatt som avses §127, första stycket beslutas av partiförenings medlemsmöte och (för den regionala nivån) distriktsstyrelse eller distriktsårskonferens. Skälet till att bestämmelsen inte är tvingande och att ingen procentsats anges är att rekommendationen bör kunna anpassas till lokala förhållanden. För små föreningar i kommuner med mycket låga kommunala arvoden kan det innebära mer administration än intäkten motiverar.

När rekommendationen tillämpas bör nivån vara minst 10% av utbetalda arvoden² (eller av bruttoarvodet om kommunen/regionen drar av partiskatten innan inkomstskatt beräknas och arvodet betalas ut). Den ska tillämpas på sammanträdesarvoden och eventuella fasta arvoden, men inte på sådana arvoden som i praktiken utgör ersättning för förlorad arbetsförtjänst (t.ex. ett ordförandearvode som används för att kunna ta tjänstledigt en dag i veckan). (Se *räkneexempel C nedan*). Dessa fall kan ibland vara särskild komplicerade, och därför påminns om möjligheten att kontakta partikansliet för hjälp med tolkning och praxis.

4) Nivå i partiets organisation

I stadgarna anges att partiskatten från riksdagsledamöter och Europaparlamentariker tillfaller partiet på riksnivå, att partiskatten från regionuppdrag tillfaller distrikten och att partiskatten från kommunuppdrag tillfaller – om inget annat beslutats på distriktsnivå – partiföreningen i fråga.

Huvudregeln är att partiskatten från kommunnivå tillfaller partiföreningen ifråga. I Stockholm och Göteborg utgör partidistriktet ”huvudmän” för respektive kommungrupp.

I en region, Västra Götaland, ingår fyra partidistrikt. Eftersom de parlamentariker som företräder Vänsterpartiet i Västra Götalands-regionen i

² I regel dras schablonmässigt 30% skatt på sådana arvoden; det slutliga nettot beror på övriga inkomster och därmed skattenivå. Detta är vanskligt att beräkna i förväg och skulle innebära att höginkomsttagare betalar mindre i partiskatt på arvoden än låginkomsttagare.

olika perioder kan komma från olika distrikt – vilket kan ge ett mycket slumpartat utfall för respektive distrikts ekonomi – och eftersom Vänsterpartiet i denna region har en egen ekonomi, organisation och verksamhet är det lämpligt att partiskatt som uttas på fasta arvoden från regionrådet/råden i Västra Götalandsregionen tillfaller Vänsterpartiet Västra Götaland. Det regleras närmare i de stadgar för Västra Götalandsregionen som partistyrelsen fastställt.

Partiskatten från förtroendevalda i Sveriges kommuner och regioner, SKR, tillfaller partiet på riksnivå.

Observera att all partiskatt precis som partistödet tillfaller *parti-organisationen* (partiförening, distrikt eller partiets riksorganisation), inte de parlamentariska grupperna, om inte (som i fallet Västra Götaland ovan) annat beslutats.

5) Delade förtroendeuppdrag

Ibland ges möjlighet att dela ett uppdrag, t.ex. som kommunalråd, på flera personer. Eftersom detta i regel påverkar partiskattens storlek är det rimligt att den instans som är mottagare av partiskatten, partiföreningen eller distriktet, beslutar om sådan delning i samråd med den parlamentariska gruppen. Sådant beslut bör fattas innan posten/posterna tillsätts. Om förändringar vad gäller uppdelningen av uppdrag behöver göras efter att posten/posterna är tillsatta ska det göras i samråd med de berörda.

6) Undantag och uppskov

I tidigare beslut om hanteringsregler för partiskatten angavs att partisekreteraren kan besluta om undantag från inbetalning. För att undvika godtycke anges här de grunder som kan ge undantag. Undantag kommer uteslutande att beviljas utifrån följande:

- Om den förtroendevalde är föremål för skuldsaneringsprogram eller liknande av samhället beslutad indrivning eller andra omständigheter av samma art.
- Om förtroendeuppdraget innebär utlandsstationering som innebär merkostnader som ej täcks av traktamenten eller liknande ersättningar.
- Om en nyvald förtroendevald har styrkta övergångskostnader på grund av det nya uppdraget.
- Om en extra ordinär händelse inträffar, exempelvis egen eller närståendes allvarliga sjukdom, kan tillfällig reducering av partiskatt medges.

Undantag eller uppskov beviljas endast om ovanstående omständigheter haft en betydande negativ inverkan på den privata ekonomin.

En särskild form av undantag är det så kallade representationsundantaget. Det innebär att den som har en särskilt formellt utsedd position eller utåtriktad medial roll, parlamentariskt eller genom val gjorda i partiet, kan medges ett undantag på en summa upp till 4000 kronor per månad för inköp av kläder. Undantag kan medges på helt belopp, halvt belopp eller kvartsbelopp, och för enstaka månad, längre period eller hela uppdragets längd. Undantaget avser poster såsom partiledare, vice partiledare, gruppleddare, talmansfunktion och liknande och är inte avsett att utgå till den

som endast är talesperson i vissa frågor, på vissa områden eller på andra nivåer än riksorganisationen. Den som erhåller detta undantag rapporteras i ekonomiska handlingar som fullt betalande.

För att undantag eller uppskov skall medges skall en kort redogörelse lämnas till partisekreteraren för omständigheten och de ökade kostnader som den innebär. Partisekreterarens beslut om undantag eller uppskov anmäls till VU.

7) Rutiner för hantering av kontrakt

Inför riksdags- och Europaparlamentsval skall samtliga kandidater skriva under ett kontrakt innebärande att de förpliktar sig att erlægga den stadgereglerade partiskatten.

Partikansliet ansvarar för att kandidater till Europaparlamentet skriver under kontrakt. Distrikten ansvarar för att alla som kandiderar till riksdagen, dvs står upptagen på en riksdagsvalsedel oavsett placering, skriver under ett kontrakt och lämnar in det till distriktet, som vidarebefordrar kontrakten till partikansliet.

När det gäller kandidater till kommun- och regionfullmäktigenivå behöver de inte skriva under ett kontrakt före valet, eftersom fullmäktigeuppdrag i sig inte ger arvoden som aktualiserar denna del av partiskatten. Däremot ska samtliga personer som efter valet kandiderar till kommunal- och regionrådsposter samt eventuella andra uppdrag som ger ett fast arvode efter skatt som överstiger 45% av inkomstbasbeloppet, skriva under ett sådant kontrakt inför möten då partiets nominering till sådana poster görs.

Ansvar för att stadgarna efterlevs har styrelserna på respektive nivå i partiet, dvs. parti-, distrikts- och partiföreningsstyrelse. De är därmed ansvariga för att hantera partiskatten och kontrakten. Ett standardkontrakt utformas av partikansliet och distribueras till distrikts- och partiföreningsstyrelserna.

Valberedningar på respektive nivå skall se till att kandidaterna får möjlighet att fylla i kontrakten. Ytterst ansvariga för att genomföra beslutet är dock styrelserna på respektive nivå.

8) Användning av medel som genereras av partiskatten

Partiskatten från riksdagsledamöter och EU-parlamentsledamöter fonderas i en central valfond. Hur medlen från förtroendevalda på distrikt/region- och partiföreningsnivå används beslutas av styrelser på respektive nivå.

9) Övergångsbestämmelse

Där dessa riktlinjer innebär en ändring av nuvarande praxis görs särskilda överenskommelser med berörda personer.

10) Revidering av riktlinjerna

Dessa riktlinjer revideras inför varje mandatperiod.

Exempel

A. Riksdagsledamot:

Riksdagsarvode	71 500 kr/mån
Tillägg vice utskottsordförande	10 725 kr/mån
Dagarvode statlig kommitté	350 kr/mån
<i>Summa</i>	<i>82 575 kr/mån</i>
Netto efter skatt	48 420 kr/mån
45% av inkomstbasbelopp	31 950 kr
Inbetald partiskatt centralt	16 770 kr/mån

Kommunala uppdrag	500 kr/mån
Till partiföreningen enl rek.	50 kr/mån

B. Kommunalråd på deltid (50%)

Helt arvode	70 000 kr/mån
Netto helt arvode	44 200 kr/mån
Partiskatt helt arvode	12 250 kr
50% av partiskatt helt arvode	6 125 kr
Till partiföreningen	6 125 kr/mån

C. Fritidspolitiker

Fast arvode kommunstyrelsen	200 kr/mån
Sammanträdesarvoden	600 kr/mån
<i>Summa</i>	<i>800 kr/mån</i>
Till partiföreningen enl rek.	80 kr/mån
Uppdrag i statlig kommitté	350 kr/mån
Till partiet centralt	35 kr/månad